

Waalit 1917 ja 1927.

Kirj. Eskari Tofoi.

1.

Eskari Tofoi.

Suomalaiset towerit ovat pyytäneet minuakin kirjoittamaan jotakin siellä lähestyvien waalien edellä sekä kertomaan kokemuksistani työväen luokkataistelun vaiheilla tiellä. Tunnen kuitenkin joutuneeni niin kauan sikäläisten tapausten piiristä, että on hyvin epäiltävää, woinko kirjoituskillani suurestikaan hyödyttää Teitä siinä taistelussa, jota Te siellä Suomessa käytte työväen oikeuksien ja vapauksien puolesta.

Kun Te valmistaudutte taasen waaleihin, niin johtuu mieleeni wäkistenkin waalit vuonna 1917 ja ne olot, joissa nämät waalit toimitettiin. Nyt toimitettawat waalit muutenkin, eikä ainoastaan siksi, että ne

ovat jotenkin täsmälleen kymmenen vuotta myöhemmin, muistuttawat waaleja vuonna 1917. Olihan Suomessa vuoden 1917 waalien edellä hallitus, joka kantoi työväenhallituksen nimeä siitä huolimatta, että siinä oli työväen edustajia wain puolet. Sen tekoja ja mahdollisia laiminlöntejä on kuitenkin ennen ja myöhemmin arwosteltu niinkuin puhutaan työväen hallituksen. Myöskin waaleja ja waalien tuloksia vuonna 1917 on arwosteltu samassa walossja. Nyttin on Suomessa työväen hallitus, eikä ainoastaan nimellisesti, waan siinä suhteessa todellisesti, että sen kaikki jäsenet ovat työväenmiehiä. Ja yhtä kiihkeästi ja intohimoisesti valmistautuu Suomen porwaristo epäilemättä waaleihin nyt kuin kymmenen vuotta takaperin tehdyksen tyhjäksi ne aloitteet, joihin työväen hallitus on jo ryhtynyt, taikka aikoo ryhtyä. Se epäilemättä näkee asemansa ja luokkaherruutensa uhatuksi ja siitä syystä se taas erikoisella tarmolla valmistautuu waaleihin.

Mutta tilanne tästä näemmäisestä yhtäläisyydestä huolimatta on, käsitellyeni mukaan, suuresti erilainen. Ei tosin siinä suhteessa, että luokkawastakohdat olisivat muuttuneet, waan siinä, että nämä kuluneet kymmenen vuotta ovat huomattavasti muuttaneet sitä perustetta ja näyttämöä, jolla tätä luokkataistelua käy-

dään. Vuonna 1917 oli Wenäjän juuri wallankumous wasta tapahtunut asia, taikka oikeammiin kesken-eräinen asia. Suomen waltiollinen suhde Wenäjään oli silloin vielä kokonaan ratkaisematta, kun sitawastoin Suomen itsenäisyys on nyt tunnustettu ja turwattu. Waalit ovat nykyään siis kokonaan sijäpoliittinen tapaus, jota wastoin niihin w. 1917 yhtyi paljon selwemmin ulkopoliittisia seikkoja ja taistelu käwi paljon enemmän niin janoakseni wenäläistä taustaa wasten. Vuonna 1917 jouduttiin waaleihin wastoin Suomen kansan tahtoa ja kokonaan silloisten Wenäjän wallanpitäjien käskystä, kun sitawastoin waalit nyt perustuwat hywäksyttyn ja woinassa olewaan Suomen lakiin. Ja warjuttin hallituksen suhde waaleihin oli silloin aivan erilainen kuin nyt. Suomen nykyinen työväenhallitus kehoittaesjaan Suomen kansaa ja warjuttin sen työväkeä waaleihin tuntee seiwansa warmalla pohjalla, kun sitawastoin asiat siinä suhteessa vuonna 1917 olivat aivan toisin.

Eduskunnan hajoitus w. 1917.

Jokainen kai wieläkin muistaa, miten Suomen eduskunta vuonna 1917 hajoitettiin siitä syystä, että Wenäjän silloinen wäilaikainen hallitus katsoi tämän eduskunnan menneen liian pitkälle erottaaksen Suomen Wenäjästä ja siirtääksen kaiken wallan Suomessa eduskunnalle. Wenäläisen kuwernoörin awustuksella silloisen hallituksen porwarilliset jäsenet, työväen edustajain äänestäessä wastaan, julkaisiwwat eduskunnan hajoitusmanifestin ajatuskokoel-

misja ja siten alistuiwwat Wenäjän wäilaikaisen hallituksen laittomien ja Suomen kansan itsenäisyyttä hywästi loukkaawien määräysten alle. Jospa silloinkin olisi hallitus ollut kokonaan työväen edustajain miehittämänä, niin koko onnettomuus olisi torjuttu ja Suomi epäilemättä olisi jäästynyt kaitilta sitä seuraawilta onnettomuuksilta. Minun järkähtämätön wafaamukseni on, että kaikkien myöhempien onnettomuuksien perussyyn on löydettävissä juuri tästä Suomen eduskunnan hajoituksesta vuonna 1917. Suomen kansa ei ole koskaan ennen eikä jälkeenkään ollut niin eheä ja yksimielinen kuin se oli silloin, kun Suomen eduskunta kesälä vuonna 1917 taisteli Suomen itsenäisyyden ja wapauden puolesta turwataksen Wenäjän juuren wallankumouksen jaawutukset itselleen. Suomen porwariston raukkamainen ja pelkurimainen alistuminen wenäläisen kenraalikuwernoöriin ja wäilaikaisen hallituksen edessä, taikka paremminkin pakeneminen sen selän taakse, oli suurimpia onnettomuuksia, mitä Suomen kansaa on kohdantunut. Siitä, että Suomen kansa on sen jälkeen saanut itsenäisyytensä tunnustetuksi ja tasawaltalaisen hallitusmuotonja turwatuksi, ei Suomen porwaristo woi kiittää itseään eikä omia tekojaan, waan on se ollut seurausena siitä tilanteesta, johon maailmansota European eri maat ja kansat ajoi sekä myöskin Suomen työväen woinakkaasta tahdosta, joka sironnin alta ja sorakuopista nous-ten niin waukuttawalla tawalla otti osaa tasawaltalaisen hallitusmuodon rakentamiseen.

Sijäpolitiikan muuttuminen w. 1917 jälkeen.

Sitten vuoden 1917 waalien on epäilemättä sijäpoliittinen tilannekin Suomessa melkoisesti muuttunut. Siitä huolimatta, että kapitalistinen riisto siellä epäilemättä rehoittaa yhtä räikeänä kuin kymmenen vuotta takaperin, nämät kuluneet kymmenen vuotta ovat myöskin osoittaneet, että tämä riisto ei ole poistettawissa yhdellä istulla eikä wielä silläkään, että työväki saa omat miehensä hallitukseen, sillä sen riiston syyt lepääwät sywemmällä. W. 1917 wallankumouksen aaltojen käydessä korkealla muodosti työväki itselleen sen käsitteen, että kapitalismin jorto ja siitä johtuwat taloudelliset olot ovat myöskin poistettawissa samanlaisin wallankumouksellisin keinoin kuin walliollinenkin jorto. Porwaristo myöskin käsitti tämän työväen mielialan ja osa siitä salaisesti kiihoitti sitä silloista työväen muodostamaa hallitusta ja eduskuntaa wastaan sekä ylltytti vaatimaan yhdellä kertaa kaiken. Toiseltapuolen Wenäjän wallankumouksen läheinen vaikutus johti silloin wasta mukaan liittyneitä tietämättömiä joukkoja yltiöpäisiin ja työväenliikettä wahingoittawiin tekoihin. Tässä suhteessa on tilanne toiwottawasti Suomessa paljon muuttunut. Waikka työväki nykyään onkin hajonnut kahtia ja osa siitä epäilemättä omakseen muualta salakuljetetut yltiöpäiset ja turmiolliset ohjeet, niin rohkenen toiwoa, että Suomen työväen enemmistö on löytänyt sen lujan pohjan, joka rakentuu taloudellisen kehityksen kalliolle.